

Anys XI

Barcelona 15 de Septembre de 1898

Lo vestit es elegant,
 es hermosa y aixerida,
 y al mes dols amor convida.
 un tipo així, tan *charmant*
 la vritat: ¡es mitja vida!

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOURS A DIJOURS

CONRAT COLOMER

Al en Conrat Colomer ha desaparegut una de las mes notables figuras artísticas de la escena catalana, al mateix temps qu' un dels autors mes aplaudits y populars. Y compto al pobre Colomer entre 'ls autors (encara qu' algú 'm reprengui 'l mot), perque si be no havia donat al públich obras originals, podia calificarse'l com á tal per la manera conciensuda y al mateix temps inspirada, que tenia de trasplantar las obras d' altres teatros, vestintlas ab ropatjes tan adequats al nostre modo de ser, que suposavan un treball tal volta mes costós que si las hagués creat de cap y de nou.

A pesar d' aixó, y á pesar de que quan agafava una producció estrangera, sabia ferne una obra catalana, creant moltes vegadas tipos completament originals y salpicantla de xistes de sa cullita, en Colomer, may s' havia atrevit á adornarse ab glorias agenas y ben al revés d' altres, que, migrats copistas, s' han fet passar per sevas, servils traduccions ó esguitarrats arreglos, donava á cadascú lo seu y s' acontentava ab lo modest titul d' *arreglador*, mentres 'ls plagiaris barrués, volian á peu y á caball passar per originals, inviolables, baix pena de desterro.

Aquest sol procedir, ja 'ns parla eloqüentment de la dignitat y honradés del pobre Conrat Colomer, honradés y dignitat que 'l finat, sapigué acreditar en tots terrenos y que unánimement li reconeixiam tots quants tinguerem la sort de tractarlo.

* * *

En Conrat Colomer, no era un artista dels de baixa estracció, com altres qu' han enaltit las nostras taulas.

Venia d' una familia distingidísima com ho proba 'l fet de que 'ls seus germans siguin homes de carrera y molt acreditats en la seva respectiva.

Lo mateix Conrat, en sa joventut emprengué una professió molt diferenta de la que després havia d' abraçar, puig tinch entés que cursá gran part de la carrera d' inginyer militar, una de las mes costosas y lluhidas que poden cursarse á Espanya.

Pero havent tingut ocasió ab sos condeixeples de donar alguna representació dramática per via de passatemps li prengué tal gust á l' art de *Maiquez* y de *Latorre*, que penjá los árits llibres de matemaucas y abandoná 's cálculs y 'ls compassos per dedicarse de plé al cultiu de la escena.

Dotat de molt bonas condicions pera 'l cant, d' una vena cómica picaresca inagotable y d' un gran talent d' observació, ensopegá aquella época felís, en que l' Arderius ab sos célebres *Bufos* donava la volta á Espanya entre las joyosas rialladas d' una generació mes afortunada que la nostra.

Aplicar la música de la sarsuela alegre á la lletra catalana fou lo somni daurat del nostre artista y l' actor que desde modestos teatros d' aficionats havia passat al Olimpo, entrá després en l' antich Tívoli, ahont baix la direcció artística de 'n Vidal y Valenciano y ab lo

concurs de autors com en Pitarra, en Capmany y Pahissa, en Molas y Casas, en Roure y altres, comensá la edat d' or de la sarsuela catalana.

Alli en Colomer al costat de 'n Mollá y de la Pepeta Mateu adquirí una popularitat grandíssima, creant la majoria de tipos de sarsuelas catalanas y allí comensá á fer corre l' enjogassada ploma que tants arreglos notables ha escrit y qu' ha fet esqueixar de riure á dugas generacions.

Ja sol, ja en colaboració (com en *Un vagó* ab en Campmany) ha escrit una infinitat de regositjadas obretas, qu' encare que *arreglos*, nos han donat á coneixe en ell, un humorista de primera forsa y un perfecte coneixedor del teatro.

Entre sos éxits mes grans si eomptan *Un mal tanto* avuy ja mitj oblidat, pero que en son temps feu furor, *Ki-ki-ri ki*, qu' ha guanyat pous de moneda, *La Parentela* estrenada á Romea l' any 90, obra que mentres hi hagi taulas catalanas será de repertori; y entre las mes frescas "*Lo somni de la Ignoscencia*" que ha conseguit en pochos anys centenars de representacions.

En Colomer com á direc or d' escena era lo que vulgarment s' ne diu; un trunfo. Recordo que fa vuit anys, poch després de comensada la temporada del Teatro Catalá (Romea) vaig trobarlo un diumenge á la tarde tot atrafegat ab un feix de manuscrits sota del bras.

—¿Que tal pinta la temporada?, vaig preguntarli.

—Malament, feu. Hem estrenat un drama en tres actes que 'ns ha mitj espatllat la campanya.

—¿Y donchs? vaig afegir.

—No hi ha mes que veure si jo ho adobo...

—Y com; si 's pot saber.

—Ab aquestos paperots—feu ell signantme 'ls manuscrits que duya—Me 'n vaig á llegir *algo* á la empresa; veám si 'n traurém profit.

Aixó era un diumenje com he dit. Donchs lo divendres següent 's va estrenar *La Parentela*, un éxit dels mes memorables, en la historia del teatro Catalá. En menos de vuyt dias 's tragué l' obra d' *caudals*, s' estudiá, s' ensajá y va estrenarse ab una execució de las millors que s' han conegut y que contribuhi no poch al gran éxit de l' obra. Donchs qui dirigí aquesta y corregué ab la responsabilitat de posarla en tans pochos dias, fou lo propi Colomer, pare de la criatura. Inútil dir, que gran part del inméns *succès* 's degué també al mateix director y autor, exercint d' actor perque en Colomer com á actor sabia perfectament ahont tenia la mà dreta y durant molt temps viurá en la memoria del públich, lo recort de sa declamació intencionada y gens vulgar.

Ultimament, després del estreno *Lo somni de la Ignoscencia*, sufrí 'l pobre Colomer una grave malaltia que 'l posá á las portas de la mort y las resquicias d' aqueixa enfermetat l' anaren agotant paulatinament fins arribar al funest desenllás que tingué lloch lo divendres de la setmana passada.

Potser qu' en molta part contribuiren á agravar la

malaltia de 'n Colomer, las famosas dissensions que tingué fa un parell d' anys ab un dependent d' empresa tornat empresari d' istiu de la noche á la mañana.

Recordo que ferit aquest per la franquesa d' una carta de 'n Colomer, publicada en un periódich, y agraviat sobre tot, de que en Colomer hagués escrit que 's passava tot lo dia *sent lo burro* va portarse la cosa á majors y en plé judici de faltas en Colomer insisti en la seva afirmació.

—¿De que 's queixa vosté?—pregunta 'l jutje al empresari.

—M queixo de que 'l senyor, diu que jo *saig lo burro*.

--Es veritat—anyadi en Colomer—aquest senyor hi dit que *fa 'l burro* y per probarli que no menteixo afe-giré que está tip de *fer lo burro* ab mi mateix... jugant á cartas.

Aquesta aclaració era precisa per no caure en delictes, pero entretant constava que 'l desgraciat empresari (segons en Colomer) *seya 'l burro*.

¡Descansi en pau lo malaguanyat artista!

BERTRÁN DE L' OS

Lo temple de las Lleys

ó

'L SAFREIG DE LA NACIÓ

En lo Temple de las Lleys en quals altars s' hi venera o mes excels beneyt Sant patriotisme pur (?) que ostenta la miraculosa fé dels que creuhen en las gestas d' aquets angels tutelars que *tutelan* sas prebendas; en aqueix temple sagrat, soplug de nostres afectes patriótics encomanats á n' els sagristans del Temple; mansió dels nostres anhels espirituals á tot ésser, ja que 'l patriótic esperit encar' viu tan viu com sempre; en lo Temple aqueix se véu —segons las crónicas resan y segons cantan papers— que 'ls sacerdots se sublévan penjant sacrílegament 'ls hábits á la figuera, y tota sa gravetat ha quedat del tot desfeta; convertint lo temple excels en un safreig ben depréssa, porque cada sacerdot se 'ns es tornat bugadera.

La derrota dels fidels *nyébts* eterns de l' Iglesia orga de la rel-ligió política que 'ns governa, ferida ja de molt temps per heretjias comesas precisament pe'ls cuydants

del fervor en la mateixa, ha rebut un cop mortal, cop dels que no se n' aixeca ni 'l fanatisme mes dú de las rel-ligions que medran.

Si antes 'ls fidels devots de la Política cega anavan á missa tots en las capellas del regne, confessavan sos pecats y escrúpols ab tot respecte, y combregavan molts ab rodas de molí, creyentse que 'l Cel de sas conviccions, de sas ideas ferventas sería lo Paradís de son pervenir, ja tenen la mes ferma convicció de que 'l Cel—si no s' arregla—será per tots un cubell d' una grandaria tremenda 'hont bugada hi passarà la raspa del seu Déu—neula de la roba d' aqui baix del gran safreig, antes Temple, del Parlament nacional, dins d' ahont—per mes afrenta—generals arremangats y *alts* comtes de totas *menas*, empuyant lo picador s' han surrejat sense ferne mica de cas del pais que ab fástich dés' la barrera tal com sas vergonyas van ensenyant tots ells contempla.

*
*
*

Prou s' havia refredat prou y massa, en gran manera, la fé dels mansos creyents de Política beneyta á conseqüencia dels fets d' una gravetat mitj sería ocoreguda cent cops en lo Santuari de pedra dels capellans oradors que no tenen mes que llengua dalt del púlpit; lloch sagrat que al entorn d' ell s' hi congregan 'ls titulats defensors de nostras pobras hisendas.

Tal Santuari profanar es cosa, donchs, tan correnta que no escandalitza gens. ni á la gent de mes respecte. Mes, moure un escándol tal, sacrilegi sens' exemple, en lo Temple de las Lleys qu' es la Catedral del regne; un escándol promogut en plé Concili solemne per bisbes y cardenals de levita y creus á renglas, pot portar naturalment un Cisma de conseqüencias fatals pe 'l Pontificat de la monárquica iglesia que... ¡vamos! ¡Deu nos 'n guard! (Avuy fós y demá festa).

*
*
*

Ferne d' un Temple un safreig es lo que al pais reventa.

P. PET DEL CARRIL.

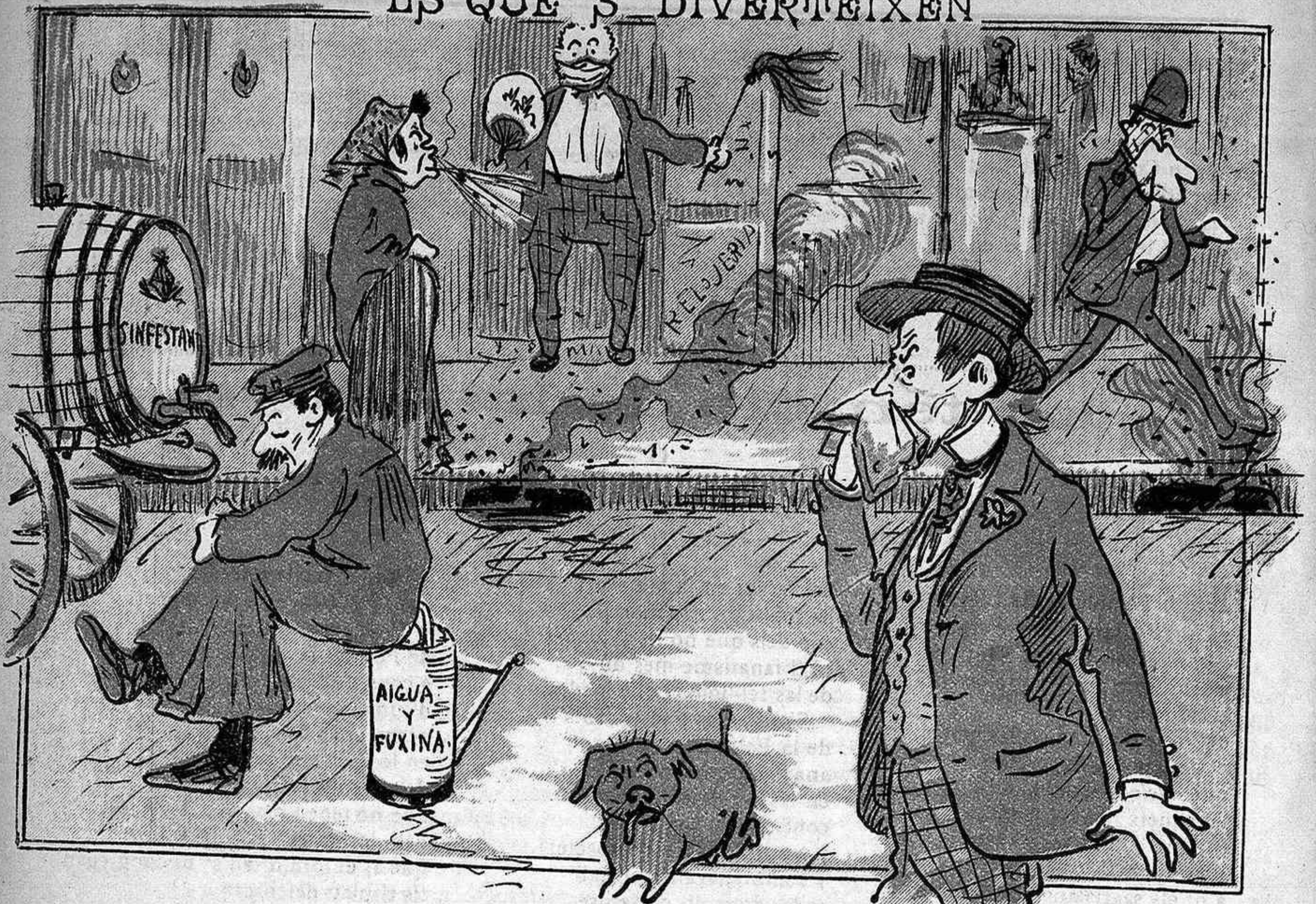
CANTARS ÍNTIMS

Lo jorn que morint m' estiga no crideu pas al doctó qu' ella m' estima, digueume, y al moment 'm poso bo.

Es la teva boca, nina, niu d' hermosasilusions, sentne com es tan petita ¡que n' hi caben de petons!

SANTIAGO JUNCADELLA.

'LS QUE 'S DIVERTEIXEN

No 's'figurin qu' això sigui
un estable ó bè un corral,
es un *perfumat* carrer
de la gran ciutat comtal.

—Tots moralitat pregonan,
tots volen lo nostre bè...
pero, tots son uns *granujas*,
y 'l mes pillo es el primé.

—Le repito que respete
á un guardia municipal!
—¡¡ Ya nos veremos el dia
del desarme general!...

EST. A

CONSEQUENCIAS

— Ab lo paro de treballs
passarém horas molt tristes.
Los primers en pagá 'l pato
sóm sempre 'ls pobres artistes.

— Baldiri, quan nos casém?
— ¡Fuig! ¡Ja no 's casa ningú!
— Tira al dret, jo guanyaré,
amor meu, per mi y per tu.

— Quan nos casarém, Arturo?
— ¡Tot va tan mal, Concepció!
Espero que 's mori un tio
que te 'n anv menos que jo.

— Per las Cubas que tenia,
me casava ab la Pietat;
pero ara... ¡Ca! ¡que s' hi casi
'l que l' hagi arruinat!

A FESTA MAJOR

—¿E s dir que tant mateix estás disposat á probar fortuna?

—Sí, noy; vaig prometre á n' ella que per la festa major hi aniria, y desempenyaria un paper molt ridícul si no hi anava.

—¿Y vols dir que...

—N' estich segur, La tinch ja com meva. Lo petó que estampí en sa ma en un arrebató d'entusiasme, sens que son pare y sa mare ho vejessin, de fixo m' ha de portar resultats mes positius y trascendentals.

—Arriba, donchs, ¡salut y bona sort! ¡Adeu, *tu-nante...*!

—¡Adeu! Ja pots comptarla com una víctima mes afegida á la llista de las mevas innumerables conquistas.

Y l' hereu Matías, segú de qu' anava á desempenyar un gran paper, obrí la portella d' un dels cotxes de primera de l' Estació del Nort, y ab ayre d' home satisfet de si mateix se sentá y encengué un cigarro habano.

A poch se senti xiular la máquina y 'l tren emprengué sa marxa. Y l' hereu Matías, lo gomós mes pretenció y mes elegant de tots los gomosos haguts y per haver, saborejant lo perfum del seu deliciós cigarro, y fregantse las mans ab verdader plaher, murmurava, escapantli la mitja rialleta:

«La veritat es que soch un terrible pera las donas. ¡Oh! Y aqueixa xicota es meva, meva sens remissió ¡Y pensar que sols fa tres setmanas que la vaig coneixe! Sempre mes me 'n recordaré. Ella prengué assiento al costat meu, saludantme ab molta amabilitat. Sisquera en aquella ocasió anavam tots dos, tots dos solets, per més que després se 'ns hi va agregar un capellá vell y lletj que de tant en tant clavava sos dos ulls en nosaltres, dos ulls que pareixian dos llanternasi Avuy vaig sol, absolutament sol. No sé com va ser que vaig dirigirli la paraula... ¡Ah, sí! Ja me 'n recordo. Haviam arribat á l' estació de Moncada, y com jo no havia may viatjat per aquella línea, vaig preguntarli.

—Dispénsim, senyoreta. ¿Faltan moltes estacions encare per' arribar á Parets?

—No falta mes que Mollet, va dirme ab encantadora senzillés. ¿Es que vosté ha de baixar á Parets? Y fixá sos ulls de cel en los meus, com volguent dir: ¡No sigas tímit! atreveixte tonto!

—Sí, senyoreta,—vaig dirli jo.—Tinch de baixar á Parets, per ma desgracia. Y ho sento, porque quan se viatja en companyia de senyoretas tan simpáticas y tan preciosas com vosté, y d' ulls, sobre tot, de tan poder y tan expressius com los seus, deixa un buyt á ne l' ánima lo pensar qu' un viatge aixís no pugui ser etern.

Ella, ab una eléctrica mirada m' doná las gracias, mirada que 's crusá ab la d' aquell capellá vell y

lletj, que era la meva pesadilla; y ab gracia divina. inimitable va replicarme:

—Pero, es de debó que voste baixa á Parets? Pues miri, ¡jo també! Jo visch allí... ¡Ay quin gust! Aixís podrèm ser companys de viatge. ¿De veras?...—De veras.

*
**

Vam arribar al terme de nostre viatge, sostenint un colóqui semi-amorós qu' á n' aquell capellá vell y lletj lo posava de mala lluna. Ella va acceptar gustosamente la meva ma per ajudarla á baixar del cotxe, saludant avants á aquell extravagant personatge qu' en lloch del saludo va respondrens ab un grin-yol, mirantnos sempre ab aquells ulls que, per lo que 's clavavan, semblavan dugas arestas.

Juntets vam empendre 'l camí que conduhía á casa 'l meu oncle Quim, que resultá ser vehí de la Merceneta, de la meva simpática Merceneta.

—¿Suposo que per la festa major vindrá á veurens? va dirme avants d' anarmen, en un moment en que 'ns havian deixat sols.

—Vindré á veurela—vaig dir jo. Vindré no mes que per vosté, Marceneta. Vindré porque 'm sembla que sense vosté ja no puch viure, porque vosté es l' amor de ma vida. Y agafantli una ma qu' ella m' havia abandonat li vaig besá apassionadament.

—¡Tots los joves son lo mateix! Acabat qu' haurá marxat d' aquí, ja no 's recordará may mes de mi. ¡Oh! n' estich segura!

—No digui això Marceneta, porque li dich desd' ara que l' estimo com á ningú he estimat en lo mon.

Y la ximpleta s' ho va creure ¡vaya si s' ho va creure! Perque agafantme nerviosament la ma, ab tó sentimental va afegirme:

—¡Jurim que no m' enganya! ¡jurim que no m' enganya...!

¡Ja t' ho dirán de missas! Ja sabrás tu qui es l' hereu Matias. Avuy mateix vull que caiguis á mos brassos rendida d' amor.

Pero no se si fou aprensió meva ó que, que, al ferli 'l petó 'm va semblar veure un ull que 'ns mirava pe'l pany d' una porta. ¡Si 'ns varen veure!...

Y dit aixó, l' hereu Matias, pensant en la Marceneta, en lo capella vell y lletj y en l' ull aquell, quedá ensimismat un llarch rato hasta que las veus dels empleats van traurel del seu ensimismament fentli compendre que 'l que viatja no deu dormir, y si ho fa, ho ha de fer ab un ull obert.

—¡Parets, un minuto! se sentí cridar ab veu estentórea.

L' hereu Matias baixá del tren, y tras, tras, s' encaminá dret á festa major. ¡Bona festa major l' esperava!

Lo germá de la noya, que no tenia pel de tonto, havia olorat los propósitos del Tenorio y junt ab altres amichs van posarse d' acort per donarli una llissó.

—¡Ja tenim l' hereu Matias aquí! ¡Ja tenim lo nebot del oncle Quim! deyan tots ab alegria extraordinaria.

—¿Y la Merceneta?

—Está arreglantse per'anar al ball. ¿Suposèm que ve per ballar vosè? ¿Vritat, senyor Matias?

—Es natural. He vingut precisament per aixó.

—Aqui té la Merceneta. ¿Mirisela que ben emperifollada va!

—¿Com está, senyoreta?

—Molt bè, gracias. ¿Y vosté...?

—Perfectament, gracias. Suposo que no tindrà tots los balls compromesos.

—Considero qu' al menos no 'm negará l' honor de ballar ab vosté un vals y una americana.

—Ballaré ab vosté tots los balls que vosté vullga. Y á propòsit. Tinch lo gust de presentarli 'l meu germá.

L' hereu Matias se torná groch y sols pogué balbucejar alguna qu' altre paraula.

—¿Que li passa, senyor Matias?

—No rés, ha sigut un rodament de cap.

—¡Al ball! ¡al ball! ¡al ball! cridaren tots

—¡No será mal ball lo que ballarás tú!—digué de baix en baix lo germá de la noya.

Lo ball estava espléndit en trajes y bellas. Se veyá qu' en aquell poble la miseria no hi havia sentat sos reals, ó per lo menos sabia ben disfressarse. Las noyas, ab aquets vanets qu' ara usan, no bastavan á minvase la calò. Estavan rojas com magranas, particularment la Merceneta á qui las miradas y la conversació del hereu Matias la tenian incitant, provocadora, ¡que sé jo com la tenian!

No obstant, l' hereu Matias, lo terrible Tenorio, estava algo inquiet, y no sens motiu. En lo mirar del germá de la noya havia cregut reconeix lo mirar del ull aquell, que li va semblar veure que aguaytava pel pany de la porta. ¡No las tenía totas!

Ballavan l' ultim vals de la segona part. La Merceneta, mes que ballar se deixava arrastrar per l' hereu Matias, qui la estrenyía d' una manera frenética, apassionada. La noya s' havia entregat totalment en brassos d' aquell home, com volguent dir: ¡fes de mi lo que vulgas! Estava tonta, enamorada. Ell se la mirava ab mal continguda alegría, dihentse en lo fondo del seu cor: Ja ets meval! ¡ja ets meval! sens notar qu' aquell ull qu' havia vist mirar per lo pany de la porta, lo mirava també allí dintre, estudiava tots los seus moviments, la expressió de sa fessomia, las contraccions de la ma que tenía posada sobre la cintura de la Merceneta; tot, en una paraula. Y quan, barrejat y confós entremitj de las parellas, volgué donar lo cop de gracia, imprimint en aquell rostre d' angel un bés impur y apegalós, pero cla y estrident ¡molt mes del qu' ell s' havia figurat! quatre mans á un temps van cáurerli tot d' un plegat sobre cara y clatell, mentres dos brassos nervuts li arrancavan la Merceneta d' entre 'ls seus débils y afeminats.

Lo escandol fou enorme. De noyas desmayadas, no 'n vulguin mes! Xiscles per aquí, corredissas per allá, reclamacions per tots costats.

A l' una noya tenian que desferli á corre cuyta la cotilla, tenint qu' ensenyar lo que pochs moments avants tant recatava; á l' altra tenian que donarli aygua naf per ferli passar l' espant; á la de més enllá li tenian qu' untar los polsos ab oli d' *esteri*; aqueixa corria arremangantse 'l vestit y 'ls enagus deixant entreveure una camisa que deixava bastant que desitjar y unas pantorrillas que feyan morir de riure. ¡Deu meu! ¡Quin laberinto! ¡quina confusió! ¡Y quants rellojtes fora de la butxaca!

Refet de l' emoció y dels tantos, l' únich que se li va ocorre al hereu Matias va ser lo que se 'ls ocorre á tots los cobarts: fugir. Y aquí caich, aquí m' aixeco va poguer lograr sortir de la sala sense barret y ab lo xaqué fet á trossos, rebent un cop de puny per aquí, una bofetada per allá y una puntada de peu per l' altre cantò. Va sortir, pero va sortir fet una llástima.

—¡Agafeulo! li cridavan pe'l carrer. ¡Agafeulo!...

Lo seu oncle també 'l cridava; pero ell ¡enllá! Mes que corria, volava. La quitxalla l' acompanyá á cops de pedras fins á la estació de Parets.

Va arribar allí fatigat, desvanescut; y allí l' esperava 'l xubasco final. Los de l' estació al veurel en aquell estat tant deplorable, suat, mort, ascedegat, prenentlo per un *mossega*, en lloch de consolarlo van clavarli la pallissa hache.

Per no poca fortuna pera ell, acertá á passar un amich seu d' aquells que fan goma en la cantonada de can Llibre y s' encarregá de péndreli bitllet y portarlo a casa seva, després d' aclarir la seva personalitat.

Avuy, l' hereu Matias, está curat radicalment de la manía de conquistar noyas, hasta l' extrém de que quan los seus companys y amichs l' incitan per anar á tal ó qual festa major, respon precipitadament:

—Parleume d' anar á qualsevol puesto, parleume d' anar al infern, si es possible, pero lo qu' es jo; ¡may mes torno á festa major!

FRANCISCO SISA.

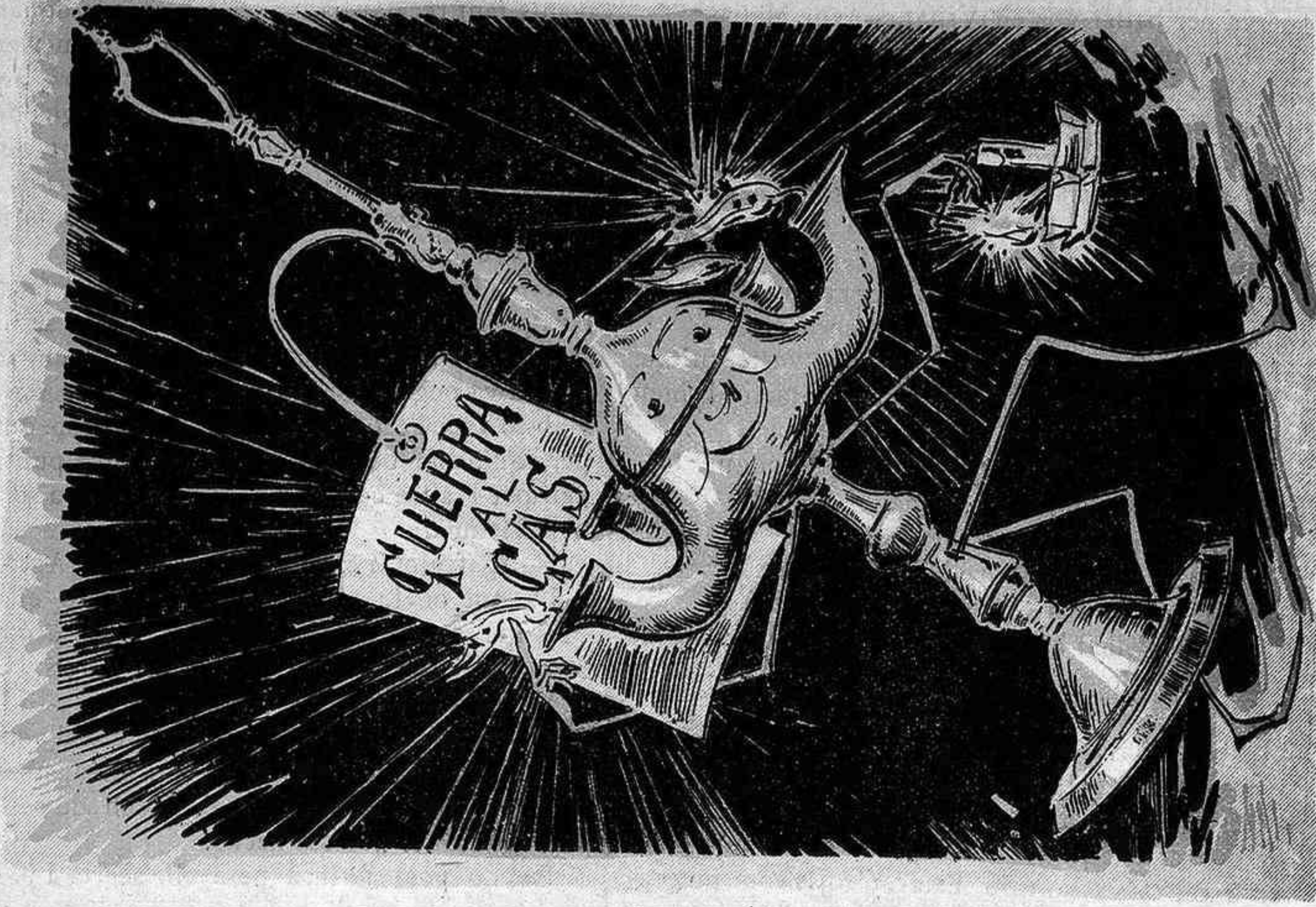
JURAMENT (?)

ADIÓS, Emilia, ma sort lluny de ton amor me porta...
 ¿M' olvidarás...?—¡Primer mortal
 ¿Y iú á mi, Lluís?—¡Primer mort
 —(Qu' es pesat y qu' exigent...
 quatre anys d' espera... veurém;
 quan torni ja 'n parlarém
 si no hi ha altre pretendent.)

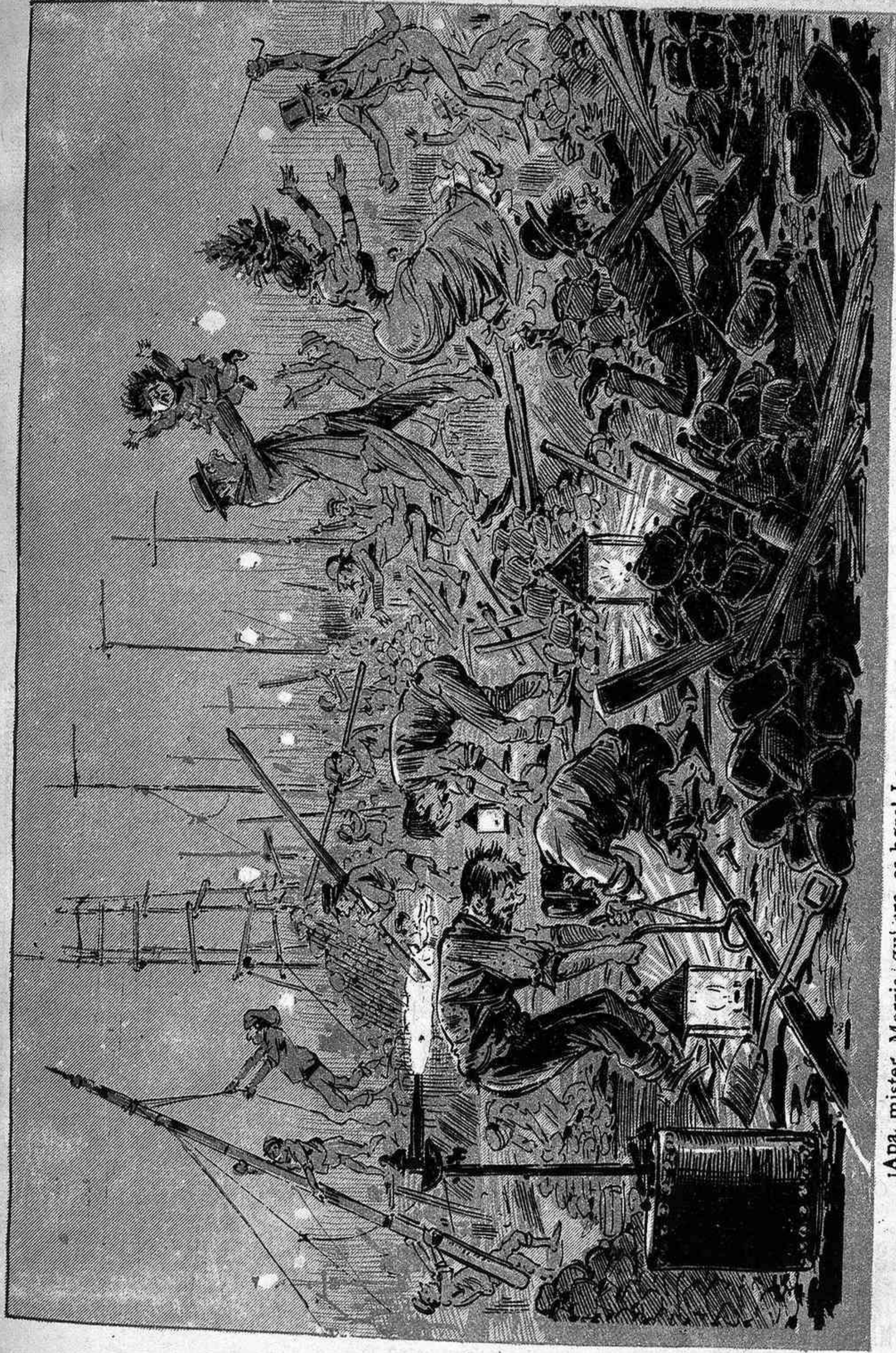
PEPITO LLAUNÉ.

L'INYARRA, PEGADELLA Y COMPANÍA. Societat en Comandi: ta creada per la explotació y foment de la pìco. En lo Despatx Central, instalat á las escalas del monument á Colón, hi trobaran los malalts, colleccions vivas de poll'eria per la curació radical de las morenas, cuchs, ictericia, goteras, mal-donat, etc., etc. Se proporcionan socios despen tinats y mascles de cria.

De uostras veus ploraneras ja 'ls metxeros ni 'n fan cas.. ¡Barcelona! ¡Guerra al gas y viscan las Ilumaneras!

¡Apa, mister Morris, qu' ara es horal Lo que avants era pacífica ciutat, es avuy eterna dansa macabra de deliri neurasténich fi de sigle, ab trencadissa de desconjuntats barcelonins. ¡Amarris! ¡Amarris á la ganga, mister Morris, qu' avuy á Barcelona tothom dormi Y si algú queda despert, amarril, mister Morris, y amerril dins d' un sot, que per burros, molt mes 'ns mereixem!

UN PETÓ

Vols que t'expliqui, Maria,
perque un dia,
en ton rostre encantador,
sentint amorós desvari,
vaig posarhi
un petó rublert d'amor?...
Vols que 't digui vida meva,
sense treba,
perque vaig fer cosa tal?...
Ho vaig fer perque deliro
quan admiro
ton conjunt angelical.
Puig lo teu cos de sirena
bella nena
me te tan embadalit,
que desde que jo 't coneixo
m'afaqueixo
pensant en tú dia y nit.
Ja veus, donchs, que sens reparo
te declaro
perque aquell petó 't vaig fé',
fill de ma passió amorosa
que fogosa
buscá en tos llabis un fré.
Temeraria no 'm judiquis,
ni 'm critiquis
de ser mal intencionat
perque, hermosa, volguí darte,
al besarte,
probas de sinceritat.
Puig el jove que t'estima
sols l'anima
un procedir bo y honrat,
y un bes dat en semblant acte
es l'extracte
de un amor acrisolat.

E. SUNYER

Lo verdader talent

Te creus, amich Pascual, que tenir cor
sensible y cap expert
y redactar estrofas cavilosas
ab molt aplóm y acert
fa ser hom de talent?... cá! no! no ho pensis,
il-lusions aixó son
que tú pundonorós fas perque encara
no dominas el mon.
Per tú, per mí y algú que tingui *nervi*
fantástich, somniador,
encare prevaleix ta bella idea
y ton magnanim cor.
Pero la major part de gent que miran
las cosas al revés
de lo que miras tú, veuhén que gastas
rahons de molt poch pes.
Olvida, donchs, amich, tas nobles ansias,
tos poétichs instints;
te darán mes profit quatre patatas
que dos mil rodolins.
Allunya sempre mes el poétich oci;
lo verdader talent
consisteix en ser home de negoci
ab un bon rendiment.

E. S.

GOTIM

Un pare deya al seu fill:
—Noy, no enganyis á ningú;
pro procura anteriorment
que no t'enganyin á tú.

E. S.

FESTAS MAJORS.

en la LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, Carrer de Sant Ramón, 6, trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de

PROGRAMAS, INVITACIONS, TITOLS DE SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

PREUS SUMAMENT REDUHITS

NOVETAT EN CARNETS DE TOTAS CLASSES

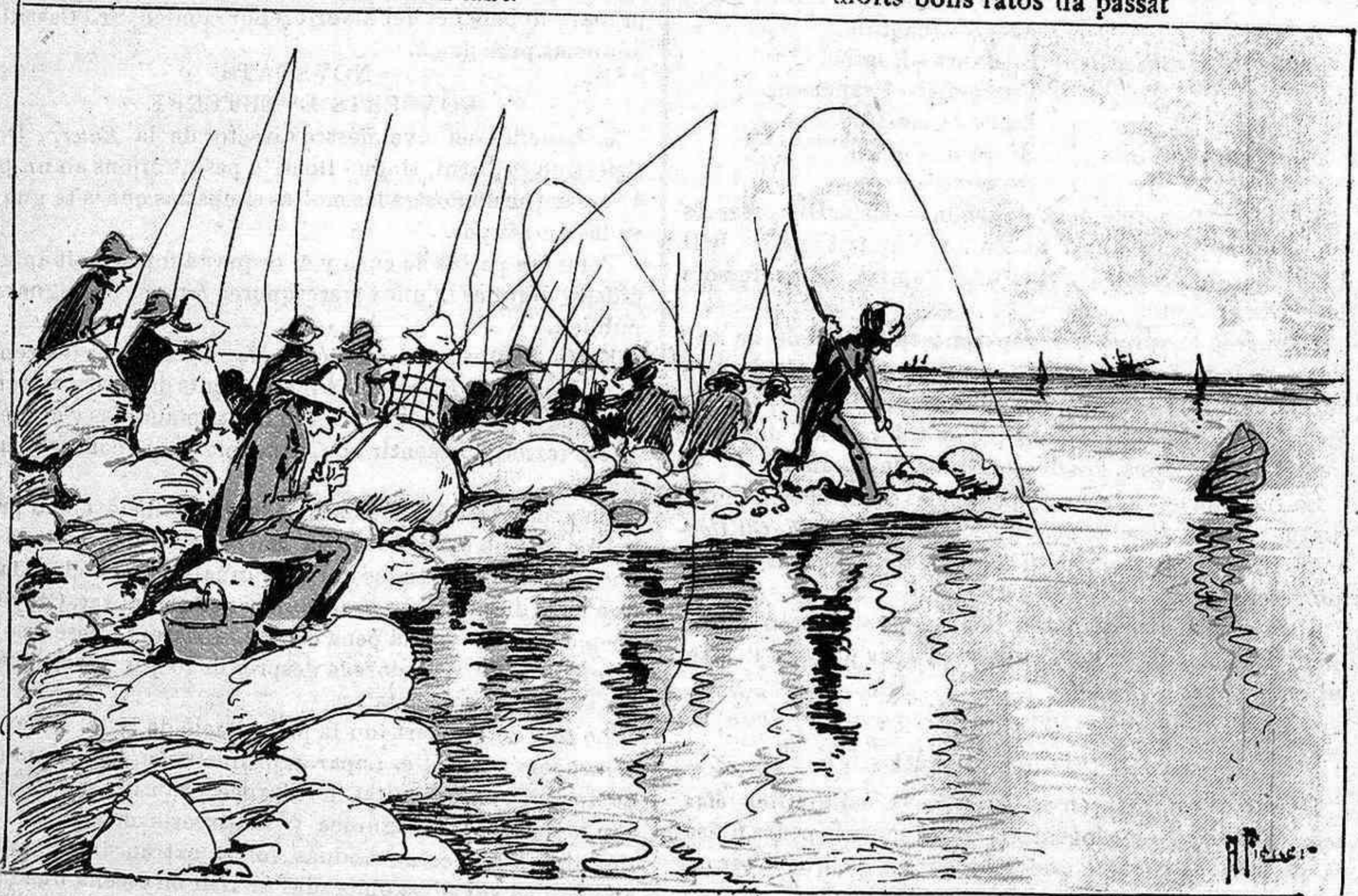
RELLS D' ACTUALITAT

Pe'l cansanci está rendit,
la calor l' está ofegant,
pero varios cops m' ha dit
que 'l cassá 'l diverteix tant.

Molts cops s' ha trencat la *crisma*
y 'ls noys l' han apedregat...
y encara diu qu' ab lo ciclisme
molts bons ratos ha passat

Per pescá un burret ó dos,
dotze horas al sol s' están ..
lo sol que fá es horrorós
¡pero 's diverteixen tant!

NOVETATS

Pera avuy dijous està fixada la inauguració de la temporada de tardor ab la notable companyia de òpera italiana que dirigida per lo eminent mestre Goula, te de donar 40 funcions.

De la importancia artística de la mateixa poden fersen càrrech nostres lectors ab la llista del personal contractat, que per ordre alfabetic es com segueix:

Mestres directors y concertadors	Goula Soley—Joan
	Goula Fité—Joan.
	Perez Cabrero—Francisco.
Tiples dramáticas	Alloro—Aida.
	Carrera—Andrea Avelina
	De Lerma—Matilde.
	Morantini—Angelina.
Tiple lleugera	Huguet—Josefina.
Contraltos	Franchini—M.
	Giaconia—Giuseppina.
	Riera—Isabel.
Tenors absoluts	Cepi—Anton
	Giannini—Enrico.
	Altre en ajust.
Barítonos absoluts	Aragó—Joaquim.
	Blaxart—Ramon.
	Puiggener—Francisco.
	Baldó—Celestino.
Baixos absoluts	Rossato—Luigi.
	Oliveras—Eiseo.

Ab lo degut complement de segonas parts, 60 professors d'orquestra, 60 coristas d'abdós sexes, nutrit cos de ball dirigit per la professora Pauleta Pamias, 24 professors de banda etc., etc.

Ademés la Empresa no reparant en sacrificis de cap classe, ha lograt de la casa Hengel y C.^a de Paris la deguda autorisació pera estrenar en aquesta capital, la preciosa òpera de Leo Delibes *Lakmé* que ab tot y haber donat lo tom per tot Europa, era desconeguda de nosaltras.

Lo repertori que te en preparació es escullidissim, figuranhi *Mignon*, *Hamlet*, *Lohengrin*, *Aida*, *Gioconda*, *Gli Ugonotti*, *L' Africana*, *Barbieri di Siviglia*, *Rigoletto*, *Mefistófele* etc., etc.

A tot aixó si s' hi anyadeix que los preus serán sumament módichs, vejin quina campanya 'ns prepara l' aixorit empresari Sr. Elias.

TÍVOLI

CIRCO EQUESTRE

Ha seguit representantse la preciosa pantomima *Mazzeppa* que per l' exit lograt, ha resultat ser la pedra filosofal de la taquilla, de lo que 'ns alegrém ja que 'l senyor Alegria se fa mereixedor al favor del públich.

Pera ahir estava anunciat lo benefici de Mme. Bedini, la guapissima artista que ab tant d' amore desempeña el simpátich protagonista de *Mazzeppa*.

Pera disapte està preparantse la nova pantomima *Un viaje á Méjico* y hi ha en preparació *debuts* de nous artistes.

GRAN-VIA

Diumenje passat se dongueren las funcions de fi de temporada y actualment està tancat lo teatro á causa de la restauració complerta que 's fá del mateix, de manera qu' al reinaugurarse té en propòsit la Empresa que quedí a la altura dels millors de nostra capital.

La companyia que deu reinaugar es la manifestada comich-lirica dirigida per los reputats actors Srs. Riquelme y Ruiz de Arana, formantne part la notable tiple senyora Martinez (Conxa) y la distingida Sra. Miquel (Car me).

NOU RETIRO

Setmana de beneficis ha sigut la passada y per lo tant d' obras en que los *agraciats* s' hi distingeixen, haventse per tal motiu eliminat los estrenos, no obstant s' ha reproduhit *La cruz blanca* ab lo mateix aparato que pera tal obra poseheix lo teatro de Catalunya (Eldorado) que com de costum agrada.

Dimars últim ab *El Duo de la Africana* se despedi lo conegut tenor Sr. Casañas y no creyém quedés gayre satisfet de nostre públich per lo despido que li feu, pero aquest tampoch hi quedá del tenor á causa de las variants de molt mal gust que introduhi en los cantabils (llibertat ja peculiar en éll)

De 'ls demés artistas se distingi la Srta. Fernandez (que ha entrat ultimament á formar part de la companyia) que caracterisá y desempeñá ab acert lo personatge de Antonelli.

Si l' artista que desempeñá el empresari Cherubini, en los quadros según y tercer se volgués *embrutar* la cara, presentaria mes en caràcter el *Nelusko* de *La Africana*.

Ab la cara neta es un salvatge de... secà.

Está en estudi *La Salamanquina* y *El meson encantado* y 's prepara lo benefici del aixorit tenor cómich Sr. Castillo, anunciat pera demá.

NOVETATS

CONCERTS D' EUTERPE

Lo benefici del jove mestre director de la *Euterpe* Don Celestino Sadurni, tingué lloch lo passat dijous ab un plé á vessar que demostrá las moltes simpatias que 's té guanyadas dit senyor.

Totas las pessas de coro y d'orquestra foren molt aplaudidas y algunas d' ellas meresqueren *bis*, per apaciguar al públich.

Entre las novetats recordém *Marcha solemne* (estreno) del beneficiat y *Réverie* pera instruments de corda, estreno del mestre Candi. Abduas foren molt aplaudidas y creyém que 's tornarán á sentir ab freqüencia en los concerts matinals.

En cambi trobém poch acertada la inclusió en lo programa de una cansó cata'ana *Marina* y un fragment de la *Nit al Bosch* totas dugas obras originals d' en Rodoreda y que no 's distingeixen gran cosa per sa genialitat. Creyém ademés que no val la pena de que la Euterpe desempolsi l' repertori de 'n Rodoreda després de lo que passá entre dit mestre y la Societat.

Lo *clou* de! concert fou la presentació de Mlle. Amanda Bourgeois y de Mlle. Laparcerie, que valen moltíssim cada una en sa especialitat. La Bourgeois cantant ab moltíssim art y ab veu magnífica y Laparcerie dec' amant ab inmillorable escola. Abduas foren extraordinariament aplaudidas veyentse obligadas á surtir en escena una porció de vo'tas.

Felicitem coralment al Sr Sadurni y fém públich que 'l sisé y últim concert de la temporada 's celebrará lo dia següent á la Mercé desempenyantse un nutrit programa.

UN CÒMICH RETIRAT.

Campanadas

Per si una vehina de la Ronda de Sant Antoni 's tenia ó no 'ls cabells, l' altre dia dos subjectes van canviar algunes trompadas.

En cambi, aquets bélichs ciutadans si 's tractés d' estirar las orelles á n' en Sagasta, dirian que no s' embolican. Som aixís los espanyols: aném á *pinyas*, quan son menos justificadas.

Ab motiu del assassinat de l' emperatriu d' Austria, diu que s' ha disposat vigilar y expulsar d' aquesta capital á tots los italians que semblin sospitosos.

Entre poch y massa...

Sospitosa sembla tota persona que va mal vestida, com los sancti de guixi y estanya-payellas, y n' obstant pot ser molt honrada.

Perque un italiá cometi un crim, no han de ser mirats ab tanta prevenció 'ls seus compatricis.

Extremant un xich mes las precaucions hauriam de vigilar al mateix rey d' Italia y als macarrons á la italiana.

Lo manifest d' en *Polavella*, es com molts remeys per fora, que si no fan mal tampoch fan bé.

Es lo que acostuma dirsen: un pegat en un banch.

D' altre part, lo *pacificador* (?) de *Filipinas* no te prous bemols per pacificar l' Espanya.

L' arreglo d' aquesta desgraciada nació, no 's lograrà com lo del arxipielach filipi ab *Te-Deums* sino ab *Té-Cas-tanyas*.

¡Y calentas y grossas!

A Zurich hi ha un gegant com poch n' hi hagi.

Té dos metros y mitj d' alsada, usa calsat del n.º 62 y guants del 14. Usa ademés un barret de copa que té 72 centimetres d' alt, poguent servir son interior de bressol á una criatura.

Gracias á Deu qu' ha sortit un barret que fá la competencia á n' al d' en Figuerola.

¡Ja era hora!

Hem llegit qu' en Moret avants del desastrós combat naval de Santiago de Cuba, va enviar un telegrama á n' en Cervera, que terminava ab las següents paraulas: «Deu os beneheixi y ampari.»

Si á aixó si hi uneix que fa poch va enviar un yanki un duro al discutit almirall pera que 's comprés cigarros, s' haurá de confessar que tractan á n' en Cervera com si fos un pobre de solemnitat.

Si la cosa segueix aixi, no 'ns estranyará que quan torni á Espanya, 'ls seus admiradors li regalin un cabasset de rosegons, barrejat ab algun *crostó*... que tot podria ser.

Los astrólechs se troban que no 'ls arriba la camisa al cos, ab motiu d' una taca que presenta 'l sol, d' un diámetro de 75,000 kilómetros.

Un amich nostre que no s' ha ofegat may en una xicra d' aygua, 'ns ha dit que per resoldre 'l conflicte, no hi ha com portar l' astre del dia á una caixa d' empenyos.

Es lo sistema mes rápit y barato per *treure tacas*.

En lo país de Gales existeix una població que s' anomena: «Llanfairpwllgwyngyllgogorchwynrydrobwilliandsiiliogogoch.»

Total: 52 lletras.

Dévant d' aquet nom, l' apellido del general de «Los sobrinos del Capitan Grant» es curt de talla.

Mme. Andree, segons ella l.ª Sonámbula de Fransa, endevinadora de lo passat, lo present y lo pervindre, continua oferint publicament sos serveys en lo carrer Nou, n.º 7, pis segon.

Inutil consignar qu' aquesta senyora es una de las moltes vividoras, que 's mantenen de la liana dels clatells.

¿No hi ha censura per aquesta senyora?

¿No 'ls sembla que pot fer mes mal, que mes de quatre notícias que son tatxadas ab llapis vermell?

Donchs, apa ¿que s' espera pera anularla?

De un anunci de «El Diluvio»:

«*Servienta* joven, activa, aseada, que sepa planchar, falta para matrimonio de dos personas.»

¿Un matrimoni de dos personas?

¡Home, lo estrany seria que fos de una ó de tres personas per amunt!

Ja está vist: com que 'l tal matrimoni desitja que la minyona *planxi* ha comensat fent una *planxa*.

L' Ajuntament de Dunmow (Inglaterra) va acordar fa poch distribuir premis als matrimonis de (dos personas) que portessin donats exemples d' armonia, inteligencia y felicitat.

Després de buscar als matrimonis ab fanalet, dit Ajuntament no mes va trobarne dos que reunissin las esmentadas condicions, á pesar de ser la població de 18.000 habitants.

Lo premi va consisti en un succulent dinar al qu' assistiren las autoritats locals... y ¡vetaquí! que á las postres, quan lo xarel lo va comensá á fer la bullida, los dos matrimonis van tirarse 'ls plats pe'l cap ó poch menos, sostenint las mullers per un cantó y 'ls marits per un altre, que la felicitat conyugal l' havian lograda carregantse de paciencia per sufrir las *perrerias* de la part contraria.

Queda demostrat que buscar la felicitat en lo matrimoni, es com cercá una agulla en un paller.

Nostre distingit y estimat colaborador D. Joseph Puja-das Truch ha contret matrimoni ab la hermosa y simpática senyoreta donya Rosa Rossell Maristany.

Desitjém á la enamorada parella una interminable lluna de mel.

Lo comte de las Almenas, ab motiu del discurs que va pronunciar en lo Senat ha rebut moltas tarjetas...

—¿De desafío?

No senyors, de felicitació, perque 'ls pares de la patria tenen una mena de pell, que, després de deixarse com un drap brut, encare 's donan copets á la esquena.

Representan una comedia en la que no se sab may qui es lo traïdor y qui la víctima.

Pero 'ls comparsas ó sigui 'l pob'e, pagan sempre 'ls plats trencats.

¡Tonto es qui s' hi encaparra!

Una publicació alemana dona la noticia de que pera calmar las onas del mar no hi ha res millor que l' oli de ballena.

Aixó admés, posém á la consideració dels nostres lectors: ¿Si per calmar lo mar es de magnífichs resultats usar l' oli de ballena, quin oli será mes apropiat pera calmar las fortas onadas d' una sessió del Congrés?

Contestació al canto: —L' oli de vara de freixa.—

En Castelar, l' home de la gran *labia*, l' orador temut, després d' haver parlat pe'ls cotxes quan no n' era ocasió, ara qu' ha arribat l' cas ha quedat mort com una estatua.

Pot dirse que no fa gayre

era un lloro molt xerrayre,

y quan lo cas ha vingut

es tan sols un lloro mut.

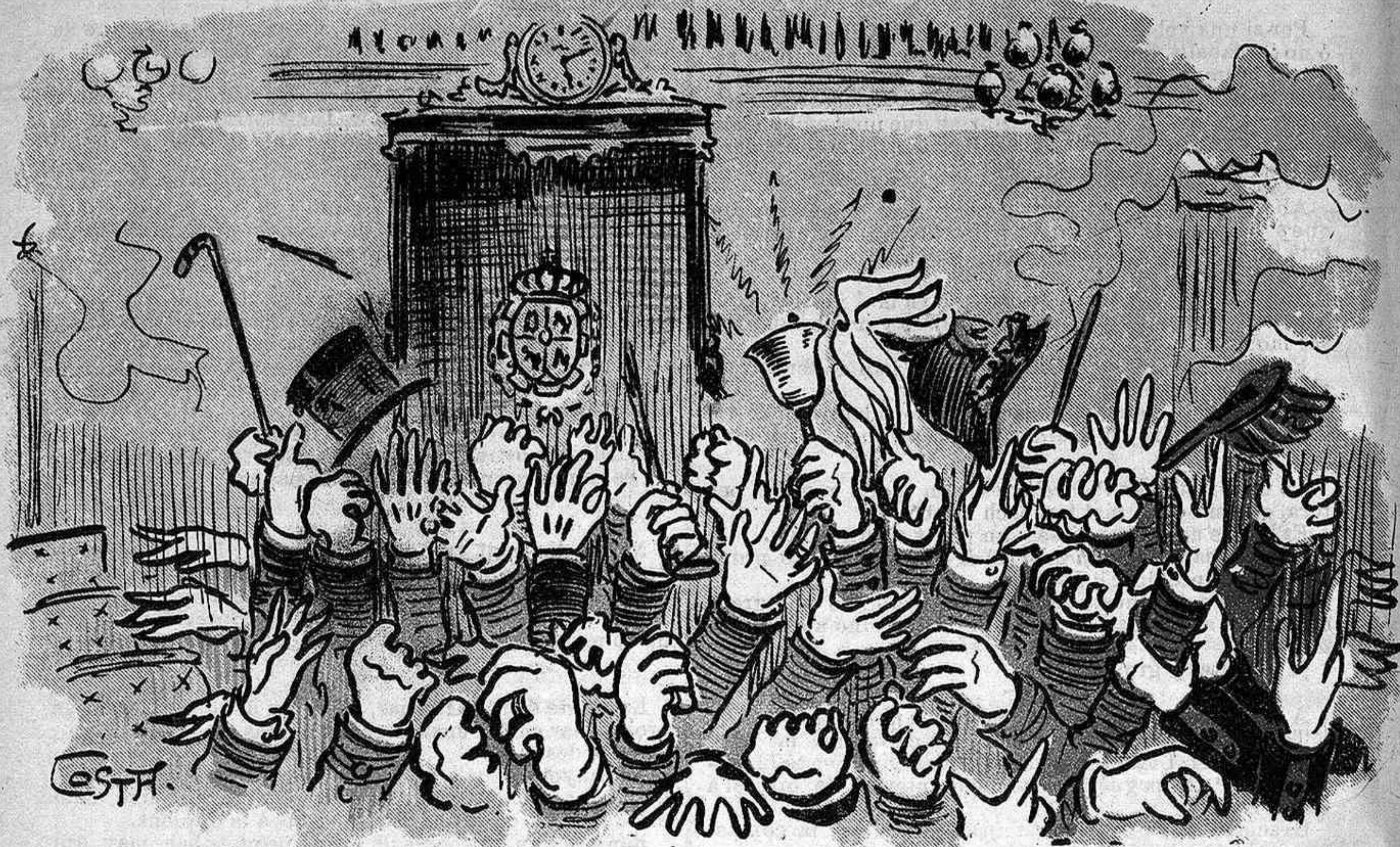
Dissapte passat la distingida societat *Serpentina modelo* que te son local en lo carrer de Casanovas, núms. 3 y 5 anuncia pera las 9 de la nit una extraordinaria funció destinant sos productes á un acte benéfich.

Serian prop las 11 de dita nit, quan sens altra satisfacció que la consabuda *por causas ajenas á la voluntad de la empresa* tingué á be suspendrer's la vetilada organizada, donant motius á que la concurrencia fes molts sabrosos comentaris de la formalitat que impera en la Societat, y si no hi hagué escandol, fou degut á la cordura que imperá en los concurrents.

Pera lo successiu, seria convenient que lo Sr. Governador fes entendre á la *inteligente* Junta Directiva de la esmentada Societat que, quan anuncia una funció, deu executar-se, majorment si á la hora anunciada obra las portas del local, y en cas de suspensió, deu ser aquesta antes de la hora convocada.

Una mica mes de formalitat y un tros menos de lleugerera, seria convenient en *La Serpentina modelo*, puig del contrari, l' adjetiu *modelo* que ostenta en lo titul, no li fa cap favor.

LA TOMASA EN LAS CORTS

¡Apa, galls, qu' ara va bè!
¡Aneu fent mes disbarats!
¡Llástima qu' aquestas mans
no puguin ser caps trencats!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

CEROGLIFICHS

COMPRIMITS

FILLA

GIRA

SISKET D. PAILA.

ESTANDART NUMÈRICH

1	—Consonant.
6	2 — Negaciò.
4	5 — Planta.
7	8 — Musical.
1 2 3 4 5 6 7 8 9	9 — Flor.
9 6 4 2 6 8 9	— Nom de dona.
2 4 5 3 2	— Bailarina.
4 3 2 6 9	— En las iglesias.
4 3 5 6 9	— Objecte de cabell.
4 2 3 3 5	— Edifici.
9 7 8 9	— Part del mon.
3	5 — Musical.

JOANET V.

CREU NUMÈRICA

7 5 6	— Un número.
3 2 4	— Una moneda.
1 2 3 4 5 6 7	— Nom d' home en dim.
1 4 2 6 5 4 4	— Part de la persona
7 2 4	— Un mineral.
3 5 6	— Prenda en desús.
2 4 4	— Un vegetal.
6 5 4	— En las sebas.
5 4 4	— Pronom.
1 4 2 3 2	— Nom de dona.
1 2 3 6 5 3 2	— Molts polítics la somaián

PEPET PANXETA.

SOLUCIONS

ALO INSERTAT EN LO NÚMERO 522
=

Xarada.—Sa—la—man—ca.

Logogrifo numèrich.—Giranella.

Geroglífich.—Per malagradesos a Malgrat.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
—6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

Per una hermosa Pietat
va deixada la seva Pona,
y ara que 'ls rals ha acabat,
aquella l' ha repatriat
sense perdre ni una estona.